

**Concept Beleidsplan van de Diaconie in het kader van de vorming van de Protestantse
Gemeente Alblasserdam (PGA) bestaande uit de wijkgemeenten:**

Grote Kerk, Havenkerk, Ichthuskerk en Ontmoetingskerk

Beleidsplan 2019 - 2023

Voorwoord

Het beleidsplan 2019 - 2023 wil het college van diakenen en de afzonderlijke diakenen van de Protestantse Gemeente Alblasserdam ondersteunen door richting te geven en kaders aan te reiken bij de uitvoering van toegewezen taken.

Dit beleidsplan dient ten behoeve van de vorming van de gezamenlijke Protestantse Gemeente Alblasserdam bestaande uit de Grote Kerk, Havenkerk, Ichthuskerk en Ontmoetingskerk.

Het beleidsplan van de diaconie van de Hervormde Gemeente Alblasserdam 2016-2020 en dat van de diaconie Havenkerk Alblasserdam (zoals vastgesteld in maart 2018) liggen hieraan ten grondslag.

Het geeft aan welke aandachtsgebieden deze beleidsperiode bijzondere aandacht verdienen.

Het beleidsplan 2019 - 2023 is geen opsomming van taken van de diaconie.

'Helpen waar geen helper is', is het credo van de diaconie.

Dit wordt als volgt verwoord in de Kerkorde van de PKN: De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door in de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is en te getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt.

Daarnaast geven we ook uitvoering aan de diaconale taken door samen te werken met andere kerkgenootschappen. Dit heeft vorm gekregen in een Diaconaal Platform van Alblasserdam waar verschillende kerkgenootschappen met elkaar samenwerken, als organisatie die het gezamenlijk belang van kerk en samenleving dient.

1. Inleiding

1.1 Wat is diaconaat?

Diaconaat is het handelen, vanuit kerken (en anderen), dat gericht is op het voorkomen, opheffen, verminderen dan wel ondersteunen van met name sociaal-maatschappelijke nood van individuen en van groepen mensen en het scheppen van rechtvaardige verhoudingen.

In de Bijbel klinkt een voortdurende oproep om te werken aan een rechtvaardige en barmhartige samenleving. Zo lezen we in Jesaja 58, 6-7: *“Is dit niet het vasten dat ik verkies: misdadige ketenen losmaken, de banden van het juk ontbinden, de verdrukten bevrijden en ieder juk breken? Is het niet: je brood delen met de hongerige, onderdak bieden aan armen zonder huis, iemand kleden die naakt rondloopt, je bekommeren om je medemensen?”* En in Zacharia 7- 9 staat kort en bondig *“... wees goed en zorgzaam voor elkaar”*. Jezus heeft gezegd: *“Ik ben gekomen om te dienen”*. Vooral **Zijn** voorbeeld inspireert ons om op te komen voor de kwetsbaren in de samenleving.

1.2 Kernbegrippen in het diaconaat zijn

Helpen wie geen helper heeft

Ons doel is om mensen te helpen die echt hulp nodig hebben, geen of niet voldoende eigen middelen tot hun beschikking hebben en ook geen of onvoldoende netwerk om zich heen hebben. Dit kunnen mensen in financiële problemen zijn, maar ook ouderen die eenzaam zijn of mensen met een beperking.

Barmhartigheid

Barmhartigheid is een vorm van trouwe bijstand. We voelen ons niet alleen bewogen, maar ook betrokken, verbonden met de ander en verantwoordelijk voor de ander. We delen van wat ons geschonken is. Als goede rentmeesters gaan we verantwoord om met onze middelen en oefenen daarom enige controle uit.

Wederkerigheid

Het besef van wederkerigheid is belangrijk om een ieder in waarde te laten en te kijken naar wat mensen wel kunnen. Niemand is alleen maar ‘ontvanger’; ook hij of zij heeft wat te bieden aan degene die helpt, misschien is dat levenswijsheid, vriendelijkheid of hulp op een moment dat het allemaal weer wat beter gaat.

Getuigen van gerechtigheid

We mogen getuigen van Gods liefde. Waar sprake is van onrecht, mogen wij Gods gerechtigheid daar tegenover stellen. Het bestrijden van armoede en onrecht proberen we gestalte te geven o.a. door projecten van het Werelddiaconaat, Kerk In Actie en Project 10 27. Door bijvoorbeeld mensen toegang tot schoon drinkwater of scholing te geven. Of dichterbij, door vluchtelingen te helpen een nieuwe start te maken en door gemeenteleden bewust te maken van de situatie van vluchtelingen en hierover met elkaar in gesprek te gaan.

Zo is diaconaal handelen geen uitvloeisel van geloven, maar geloof in uitvoering.

2. Diaconale aandachtsgebieden

Het kost soms moeite om te bedenken wat je voor die ander kunt betekenen. We zijn vaak geneigd om te denken in producten, in geld, in daden doen. 'Er zijn' voor iemand, is ook een daad waarmee je veel kunt doen. Overal komen diakenen in contact met mensen in de marge van de samenleving, mensen die voor veel anderen niet meer meetellen, mensen die langs de kant staan.

Soms kan de inbreng van een diaken helpen om iemand weer een plaats te geven in de maatschappij. Een diaken kan iets regelen waardoor de ander weer verder kan. Er zijn helaas echter situaties waarin geen concrete acties mogelijk zijn. Dan is samen de situatie doorstaan al voldoende.

We onderscheiden een aantal aandachtsgebieden:

- *Wijk-/gemeente diaconaat*
- *Jongerendiaconaat*
- *Ouderendiaconaat*
- *Binnenlands- en werelddiaconaat*
- *Stille hulp*
- *Multiculturele samenleving*
- *Duurzaamheid*
- *Communicatie*

2.1 Wijk-/gemeentediaconaat

Onze diakenen zijn vertegenwoordigd in vier wijkkerkenraden en hebben hun wortels en werk in hun eigen wijk.

Deels bestaat ons werk uit kerkordelijk geregelde taken zoals het ambtshalve aanwezig zijn in de Eredienst (incl. Alblashof, rouw – en trouwdiensten), medewerking verlenen tijdens het Heilig Avondmaal en het collecteren tijdens de kerkdienst.

We bieden praktische hulp aan gemeenteleden en aan anderen die dat nodig hebben. Gedacht kan worden aan het uitvoeren van hand- en spandiensten, zorg voor financiële ondersteuning, realiseren van voorzieningen, geven van begeleiding en adviezen.

Maar het diaconale werk in de gemeente is niet alleen een opdracht voor de diakenen. Een belangrijk aandachtspunt is dan ook het bevorderen van het diaconaal bewustzijn van de gemeente. Door een terugtrekkende overheid moet er weer een proces in gang worden gezet om te komen tot een zorgzame samenleving, waarbij mensen elkaar in de directe omgeving behulpzaam moeten zijn.

We maken gebruik van het netwerk van de diaconie en kiezen de partners die bij een activiteit passen.

Elke wijkdiaconie wil zichtbaar zijn voor alle bewoners van de eigen wijkgemeente. De diaconie neemt waar mogelijk deel aan activiteiten in de directe omgeving.

2.2 Jongerendiaconaat

God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf. Onlosmakelijk met elkaar verbonden en de belangrijkste opdracht van God voor ons leven.

De diaconale gedachte 'omzien naar een ander' is hierop gebaseerd en het is ons doel om de jeugd daarmee om te leren gaan. Hierbij is samenwerking met de jeugdouderlingen, jeugdraad en clubleiding onmisbaar.

Jongerendiaconaat is te splitsen in diaconaat door jongeren en diaconaat voor jongeren

Bij diaconaat door jongeren worden in de kerkelijke gemeente kinderen en tieners gestimuleerd en begeleid bij het opzetten van diaconale activiteiten. Jongeren kunnen hierdoor ontdekken welke problemen zich afspelen in onze samenleving. Jonge mensen leren zich te verdiepen in de leefwereld van mensen in een kwetsbare situatie en ervaren waarom het belangrijk is betrokken te zijn bij hun naaste en op te komen voor hun rechten. Ze worden uitgedaagd hun steentje bij te dragen aan de vermindering van wereldwijde problemen en zich persoonlijk in te zetten voor het behoud van een leefbare aarde.

Hieraan wordt op initiatief van het jeugdwerk al invulling gegeven. Ons doel is om dat te stimuleren en te faciliteren.

Diaconaat voor jongeren richt zich op jongeren die zelf te maken hebben met problemen. Om deze jongeren te laten weten dat ook zij meetellen denken we op de volgende wijze hieraan te kunnen bijdragen:

- Aandacht vanuit de kerkelijke gemeente voor individuele jongeren, die leven in gezinnen waar sprake is van armoede.
- Bijeenkomsten vanuit het jeugdwerk over preventie bij pesten, verslaving en budgetbeheer.
- Activiteiten waardoor jongeren uit kwetsbare groepen kunnen deelnemen in kerk en samenleving.

2.3 Ouderendiaconaat

Naast de zorg voor gemeenteleden in het algemeen, heeft de diaconie extra aandacht voor de ouderen. Door steeds betere levensomstandigheden en een goede gezondheidszorg wordt de groep ouderen in onze samenleving de komende jaren steeds groter. Maatschappelijke veranderingen zorgen er voor dat deze groep gemeenteleden steeds vaker aangewezen is op praktische hulp van buitenaf. Ouderen voelen zich in deze vluchtige maatschappij vaak eenzaam.

Wij vinden het bevorderen van het welzijn van ouderen en het dienstbaar zijn aan ouderen belangrijk. Waar nodig wordt diaconale hulp en steun geboden aan mensen die vanwege leeftijd of handicap beperkt zijn in hun eigen mogelijkheden of zich daardoor eenzaam voelen. Dit gebeurt door het organiseren van activiteiten speciaal gericht op ouderen.

We doen dit samen met andere kerken, maatschappelijke instellingen en de burgerlijke gemeente.

De diaconie besteedt jaarlijks rond de kerstdagen extra aandacht aan deze doelgroep, waaronder het uitdelen van een kerstpakketje voor de oudere gemeenteleden.

Elke wijkgemeente heeft een aantal vrijwilligers die de mensen in de wijk bezoekt. Deze vrijwilligers zijn de oren en ogen van de ambtsdragers (lees ook: pastoraal ouderlingen) en kunnen hulpvragen en signalen van eenzaamheid doorgeven aan de diaconie.

Het gebruik van kerktelefoon/internet wordt onder de aandacht gebracht van potentiële gebruikers.

Daarnaast kent elke wijkgemeente haar eigen activiteiten met betrekking tot ouderen.

2.4 Binnenlands- en werelddiaconaat

Via o.a. Kerk in Actie en Project 10 27 wordt aandacht besteed aan diaconaat in de wereld. Deze instellingen zijn solidair met mensen die lijden onder onrecht, armoede en (natuur)geweld.

Kerk in Actie en Project 10 27 steunen lokale organisaties op het gebied van gezondheidszorg, armoedebestrijding, onderwijs en landbouw en bevorderen de verbetering van de positie van vrouwen, het naleven van de rechten van de mens en initiatieven om bevolkingsgroepen met elkaar te verzoenen.

De diaconie stelt zich tot doel om versnippering van de inzet van diaconale gelden te voorkomen. We kiezen er voor om een beperkt aantal doelen met grotere bedragen te ondersteunen.

Uitgangspunt is dat projecten voor een eindige periode (3-5 jaar) worden ondersteund. Aan het einde van een periode worden projecten geëvalueerd. Daarna wordt besloten of ondersteuning wordt voortgezet. Dit geldt zowel voor projecten die door de centrale diaconie worden ondersteund als voor projecten die door een wijkdiaconie worden ondersteund.

ZWO / Zending valt ook binnen dit aandachtsgebied waarbij achtergrondinformatie over projecten en collectiebestemmingen m.b.t. zending, werelddiaconaat en ontwikkelingswerk wordt verzameld en de gemeente hierover wordt geïnformeerd.

Naast de projecten ondersteunt de diaconie ook die acties van organisaties die acute noodhulp bieden bij natuurrampen, oorlogsgeweld e.d.

2.5 Stille Hulp

In onze huidige economische situatie wordt nog steeds bezuinigd op sociale voorzieningen, waardoor meer huishoudens in financiële problemen kunnen raken. Het is de verwachting dat het aantal hulpvragen bij de diaconie in de komende jaren toeneemt. Tegelijk is er een kans dat de inkomsten van de diaconie minder worden, door financiële druk binnen de huishoudens en een terugloop van leden. Daarnaast is er sprake van een overheid die zich meer en meer terugtrekt en verwacht van burgers dat zij participeren in de samenleving, dat ze zaken zelf regelen en hun eigen netwerk aanboren om problemen op te lossen. Het is een uitdaging voor de diaconie om praktische oplossingen te bedenken voor de gaten die er gaan vallen.

Ook in onze omgeving (zowel kerkelijk als niet-kerkelijk) is sprake van armoede. Voor deze mensen is de Stille Hulp van de diaconie. De financiële middelen die door middel van de diaconale collecten, door de gemeente aan de diaconie beschikbaar gesteld, zijn onder meer bestemd voor deze Stille Hulp.

Stille Hulp is bestemd voor leden van de eigen wijkgemeente die zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen van Alblasserdam woonachtig zijn en inwoners van Alblasserdam.

Aanpak Stille Hulp

Bij het bieden van de hulp kijken we naar de lange(re) termijn en bieden we hulp met het oog op het voorkomen van problemen in de toekomst.

De hulp wordt geboden binnen de mogelijkheden van de diaconie met de hiernavolgende uitgangspunten waarbij anonimiteit van de hulpvrager is gewaarborgd:

- de hulpvrager beschikt over onvoldoende (financiële) middelen om betalingsverplichtingen na te komen en/of te voorzien in noodzakelijke kosten van het bestaan;
- er kan onvoldoende beroep gedaan worden op andere voorzieningen en regelingen;
- de diaconie geeft geen professionele begeleiding. Hulpvragen die tijdelijke materiële hulpverlening te boven gaan, zullen doorverwezen worden naar de desbetreffende instanties;
- de aanpak is niet gericht op structurele hulp maar heeft als doel om het acute probleem op te lossen en in de toekomst te voorkomen.

Kaders bij het verstrekken van hulp

Kaders bij het verstrekken van Stille Hulp:

- indien mogelijk wordt de hulpvraag ter oplossing voorgelegd aan erkende instanties;
- het verkrijgen van extra inkomen of het ombuigen van het uitgavenpatroon gaat boven het verstrekken van financiële hulp. Als het nodig is, wordt daarvoor (professionele) hulp ingeschakeld;
- van hulpvragers wordt verwacht dat zij hun volledige medewerking verlenen aan hulpverlenende instanties;
- er worden geen leningen overgenomen van andere instanties;
- hulp wordt geboden door het voldoen van rekeningen van de hulpvrager of hulp in natura;
- hulp kan worden geboden in de vorm van een gift of in de vorm van een lening.

De diaconie heeft een Protocol Stille Hulp.

2.6 Multiculturele samenleving

Jezus nodigt ons uit om de vreemdeling op te nemen; 'Ik was vreemdeling en jullie namen mij op'.

Door de in Alblasserdam aanwezige industrie kende ook ons dorp een toestroom van nieuwe inwoners. Eerst uit andere delen van ons land. Later uit landen binnen en buiten Europa. Hierdoor is Alblasserdam de multiculturele samenleving geworden die het nu is.

Ook in ons dorp vestigen zich mensen uit andere landen die, vanwege hun geloof, ras of afkomst, geen veilig bestaan meer hebben in hun eigen land.

Wij willen vanuit de opdracht die Jezus ons geeft ons inzetten en deze nieuwe inwoners van ons dorp bieden wat zij nodig hebben om hier een voor hen (en voor onze samenleving) zo optimaal mogelijke start te kunnen maken met hun inburgering en het bouwen aan een nieuwe toekomst.

Als diaconie kunnen we dat niet alleen. We werken daarom samen met de gemeente Alblasserdam, de stichting SIHVA, Stichting Noodopvang Papendrecht, Vluchtelingenwerk en andere instanties die daarin een rol kunnen vervullen.

2.7 Duurzaamheid

De mens is vanuit de schepping geroepen om de aarde te bebouwen en te bewaren (rentmeesterschap). De Bijbel geeft duidelijke richtlijnen voor onze relatie met God en Zijn schepping. Ons geloof mag invulling geven aan deze Bijbelse opdracht van goed doen en recht doen aan onze naaste en de God die alles schiep.

De diaconie wil zich de komende periode bezinnen op dit thema en bezien waar dit ook praktisch tot uitdrukking kan komen in ons handelen.

3. Financieel beleid

Diaconaal geld wordt gegeven voor de mensen die tekortkomen en het mag daarom uitsluitend worden gebruikt voor (wereld)diaconale activiteiten. Het college van diakenen is samen met de Algemene Kerkenraad verantwoordelijk voor de afwegingen in de besteding van diaconaal geld.

Jaarlijks wordt er vooraf een begroting en een collecterooster opgemaakt en achteraf is er een financiële jaarrekening. Deze worden besproken in de Centrale Diaconie en in de Algemene Kerkenraad.

Collecteopbrengsten worden periodiek middels kerkbode of nieuwsbrief bekend gemaakt.

3.1 Transparantie

De inkomsten voor goede doelen en projecten worden een op een overgemaakt naar het betreffende doel.

3.2 Vermogenspositie en beleggen

Een belangrijk uitgangspunt is dat vermogensvorming geen doel op zich is: Het eigen vermogen stelt de diaconie in staat om snel op financiële noodvragen te kunnen reageren. We houden een direct beschikbare reserve aan van € 50.000 voor acute noodhulp bij rampen.

Het restant van de reserve investeren we in Oikocredit of PDKN (Protestants Diaconaal Krediet Nederland).

3.3 Niveaus van hulpverlening

We streven ernaar om het jaarlijkse beschikbare geld naar behoefte te verdelen tussen lokaal, nationaal en wereldwijd niveau.

Individuele hulpverlening op lokaal niveau: wie in (financiële) problemen komt, kan zich tot de diaconie wenden. Twee diakenen beoordelen in overleg met het dagelijks bestuur of hulp geboden wordt en in welke vorm. De anonimiteit wordt telkens gewaarborgd.

Op nationaal niveau verstrekken we financiële hulp voor sociaal-maatschappelijke doelen. De voorkeur gaat uit naar regionale organisaties die dicht bij ons staan en weinig financiële middelen hebben om hun taken uit te voeren.

Hulp op internationaal niveau geven we via organisaties met professionele staf en met de nodige logistiek om hulp goed ter plekke te krijgen. (meestal via Kerk in Actie / Project 10 27 en haar samenwerkingspartners). Terreinen zijn onder meer noodhulp, missionair werk, werelddiaconaat, gezondheidszorg en landbouw. Daarnaast steunen we enkele kleine projecten die op ons pad komen.

4. Organisatie en werkwijze

4.1 Samenstelling diaconie

Elke wijkgemeente heeft z'n eigen diaconie. Gezamenlijk vormen de diakenen van alle wijken de Centrale Diaconie. Vanuit de Centrale Diaconie wordt een dagelijks bestuur gevormd. Deze bestaat uit een voorzitter, secretaris, penningmeester en een adjunct. Elke wijkgemeente vult een van deze functies in.

De wijk diaconieën bepalen naar eigen inzicht hun werkwijze / vergaderschema voor hun eigen wijk.

4.2 Diaconale kerntaken

Het diaconaat is niet alleen een taak van diakenen maar een verantwoordelijkheid van de hele gemeente. De gemeente zelf heeft een diaconale missie en de diakenen hebben daarin een sturende en veelal initiërende rol.

De taken van een diaken staan beschreven in de kerkorde. Diakenen zijn volgens Artikel V in het bijzonder geroepen tot:

- de dienst aan de Tafel van de Heer en het inzamelen en uitdelen van de liefdegaven;
- de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid in gemeente en wereld;
- de toerusting van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping en
- de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente van diaconale aard.

4.3 Communicatie

Het is belangrijk dat mensen weten wat de diaconie kan bieden. Voor veel mensen is de drempel naar de diaconie hoog. Weten wanneer je bij de diaconie kunt aankloppen en wat je dan kunt verwachten, verlaagt die drempel. Het is niet juist om te veronderstellen dat iedereen wel weet wat de diaconie doet en wanneer je bij de diaconie terecht kunt. We willen daarom de gemeente regelmatig informeren over de activiteiten van de diaconie.

We doen dat door de bestemming van de wekelijkse collecten te vermelden en informatie te verstrekken over de acties die we ondernemen. Voor acties die ook van belang zijn voor anderen, zoals bijvoorbeeld de Dorcas Voedselactie, wordt gebruik gemaakt van de Alblasserdamse huis aan huis bladen.

We verstrekken door middel van folders informatie over Stille Hulp en SchuldHulpMaatje, diaconale vakantieweken e.d.

Door het publiceren van de begroting en de jaarrekening bieden we inzicht in de besteding van gelden en leggen we verantwoording af.

Ook de diaconie kan niet zonder een goede website die actueel gehouden wordt. Wij vinden dit zo belangrijk dat wij hiervoor middelen willen inzetten om dat professioneel op te zetten.